

[Steen Folke]

kan man gøre sådan noget i Sverige og så ikke i Danmark? Vi synes, det er hyklerisk, at den bistand partout skal kanaliseres ad alle mulige kirkelige og andre veldædige kanaler. Nu vel, det er bedre, at den kanaliseres den vej og alligevel når frem, end at den ikke gives, men vi synes altså, man skulle tage skridtet og lige ud kanalisere bistand til nogle af de befrielsesbevægelser – både i det sydlige Afrika og andre steder, vil jeg gerne understrege, f.eks. FMLN/FDR i El Salvador. Det ville være oplagt at komme med bidrag til deres arbejde i den befrielseskamp, de fører mod de lokale magthavere, som jo er stærkt bakket op af USA. Det er noget, der ikke blev debatteret særlig meget eller stort set slet ikke i den foregående debat. Vi mener, at bistand til disse befrielsesbevægelser i virkeligheden er den mest perspektivrige form for u-landshjælp, fordi den med garanti bidrager til en frigørelse, som kommer de fattige til gode, de fattige, der først og fremmest bærer åget i de lande, hvad enten det er i Sydafrika, Namibia eller f.eks. El Salvador.

Der er andre punkter i vores forslag, som ikke var særlig meget inde i debatten eller stort set slet ikke. Vi har faktisk foreslået, at lånebistanden generelt erstattes af gavebistand. Vi mener, det er urimeligt, at det gives i så høj grad i form af lån. Alle ved, at en lang række u-landes gældssituation er nærmest desperat. Ikke desto mindre fremturer man med at give bistand i form af lån, som skal betales tilbage. Nu vel, der kan allernædigst blive tale om gældseftergivelse efter individuelt skøn over for især nogle fattige lande, men vi mener, det er ganske urimeligt, at bistanden fortsat gives som lån til u-landene generelt med den gældssituation, som en lang række af de u-lande befinder sig i. Også på dette punkt kan man sige, at her er andre altså gået i spidsen. Sverige og også Norge er langt længere – vist nok stort set så langt, at man ikke giver lån, men faktisk giver gavebistand. Hvorfor kan de andre skandinaviske lande give en bistand af den karakter, når Danmark åbenbart ikke kan?

Vi mener også, at der burde ske en generel afbinding af bistanden, så den ikke er bundet til indkøb i Danmark. Vi mener, at erhvervsinteresser skal holdes for sig og u-landsbistand for sig. Vi har ikke noget imod, at der går ordrer til dansk erhvervsliv fra u-landene, ikke det allerfjerneste, men vi er imod, at

det er en betingelse for, at de kan modtage u-landshjælp, at de skal aftage danske produkter. Det behøver overhovedet ikke at være de produkter, de har brug for. Det er tit en meget avanceret teknologi, der er indbygget i danske produkter. Det er ikke altid – for ikke at sige, det er sjældent – det, de har brug for derude. Det er tit meget dyre produkter, man kan få fra Danmark. Det er ikke lige det, der er brug for at bruge sparsomme midler til. Det ville være et stort fremskridt, hvis der skete en generel afbinding af den bistand, man gav. Så kunne u-landene bruge danske produkter, når de var gode og konkurrencedygtige og velegnede osv., og ellers kunne de bruge andre produkter. Igen er Sverige gået meget langt i den retning. Der er en beskednen binding opretholdt også i den svenske bistand, men den er langt mindre end den binding, man har her. Alligevel viser det sig i Sverige, at svensk erhvervsliv såmænd får en hel masse ordrer som følge af den bistand, der gives. Men der er altså ikke en betingelse om, at bistanden skal bruges til svenske produkter. Hvorfor kan man ikke gøre ligeså her?

Vi har et punkt om fødevarerhjelpen, som kun blev meget sporadisk berørt under debatten før. Vi mener, at fødevarerbistand generelt er en rigtig dårlig form for bistand, der er med til at fastholde en afhængighed, og vi mener generelt sagt, at den burde reduceres til et minimum, dvs. stort set til kun at blive ydet i egentlige katastrofesituationer, hvor vi naturligvis kan gå ind for det. Men som en egentlig form for u-landsbistand er det en dårlig bistand. Det gælder i særlig grad EFs fødevarerbistand, som er ualmindelig slet i den udformning, den har, men vi ved jo godt, at bistand gennem EF har regeringens bevågenhed i særlig grad. Det er beklageligt.

Vi mener, som fru Janne Normann var inde på, at bistandens modtagere skal kunne disponere suverænt over bistanden. Det synes vi er det eneste rigtige princip.

Vi mener, at det tilkommer Danmark at afgøre, hvem vi vil bistå. Vil vi give bistand til det og det land og den og den befrielsesbevægelse, eller hvem vil vi give bistanden til? Man kan sige, at det er vores afgørelse. Det giver selvfølgelig en magtposition, at det er os, der skal gøre godt med nogle penge. men ud over det mener vi ikke, der bør være